საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს

ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

შიდასახელმწიფოებრივი გზების აქტივების მართვის პროექტი

ქუთაისი-ალპანა-მამისონის ულელტეხილის გზის (შ16)

სარეგილიტაციო მონაკვეთი კმ 60.3 - კმ 61.5

საქართველო

2020

ნაწილი I: *ზოგადი ინფორმაცია პროექტისა და საპროექტო ტერიტორიის შესახებ*

ინსტიტუციონალური და ადმინისტრაციული საკითხები			
ქვეყანა	საქართველო		
პროექტის დასახელება	ქუთაისი-ალპანა-მამისონის უღელტეხილის გზის (შ16) მონაკვეთი კმ60.3-კმ61.5 რეაბილიტაცია		
პროექტის მასშტაბი და ღონისძიებები	საგზაო ქსელის არსებული მდგომარეობის კომპლექსური საინჟინრო შეფასების და შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ქუთაისი-ალპანა-მამისონის (შ16) სააავტომობილო გზის კმ კმ60.3 - კმ61.5 მონაკვეთის გეოლოგიური და გეოდინამიკური პირობების კვლევის შედეგების საფუძველზე, განისაზღვრა გზის სტაბილიზაციის შესაბამისი ღონისძიებები. ქუთაისი-ალპანა-მამისონის უღელტეხილი გზის (შ16) კმ60,3-კმ61,5 უბანზე სასტაბილიზაციო ღონისძიებების საპროექტო გადაწყვეტილება, რომელიც ითვალისწინებს ფერდის ჩამოწმენდას ჩამონაშალი კლდოვანი გრუნტისგან, ქვედა საყრდენი ბეტონის კედლის მოწყობას, რომელიც წარმოადგენს მიმდებარე არსებული ბეტონის კედლის გაგრძელებას, გზის მოწყვლადი მონაკვეთის მიწის ვაკისს წლების განმავლობაში დაიცავს ეროზიისგან და უზრუნველყოფს მოძრაობის უსაფრთხოებას, რაც კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაციისა და ზეგავლენის შერბილებას ზომების შემადგენილი ნაწილია. პროექტი ითვალისწინებს გზის სტაბილიზაციას ქვედა დამხმარე ბეტონის საყრდენი კედლის მშენებლობი საშუალეებით, სიგრძე სიმაღლე - 3.0 მ, სიგრძე 60.0 მ. გზის აღნიშნული მონაკვეთის მარჯვენა მხარეს, შეინიშნება გეოდინამიკური მოვლენები. კერძოდ, ხვინჭა-ღორღოვანი ყრილის გრუნტის ეროზია-ჩაშვავების პროცესი, რაც იწვევს ქვედა ციცაბო ფერდობზე ნაშალი გრუნტის და ქანების ცვევნას და მათ აკუმულაციას ფერდობის ქვედა ნაწილში, რომელიც არ არის დაცული ქვედა საყრდენი ბეტონის კედლით. ეს კი იწვვს ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებულ რისკებს საპროექტო გზის მონაკვეთზე.		
ინსტიტუციონალური და ადმინისტრაციული საკითხები			
ინსტიტუციური ორგანიზება (**მსოფლიო ბანკი**)	**პროექტის ჯგუფის ხელმძღვანელი** აიმენ ოსმან ალი	**უსაფრთხოების ზედამხედველობა** დარეჯან კაპანაძე, გარემოს დაცვა სოფია გეორგიევა, სოციალური	
ინსტიტუციური ორგანიზება (**მსესხებელი**)	**პროექტის მენეჯერი** გიორგი წერეთელი გზების დეპარტამენტის კონსულტანტი	**ზედამხედველი** (განსასაზღვრია)	**კონტრაქტორი** (განსასაზღვრია)
ადგილმდებარეობის აღწერა			
ობიექტის სახელი	ქუთაისი-ალპანა-მამისონის (შ16) გზის მონაკვეთი კმ 60.3 – კმ 61.5		
ობიექტის ადგილმდებარეობის აღწერა	საპროექტო გზის მონაკვეთი იწყება ქუთაისი-ალპანა-მამისონის საავტომობილო გზის (შ 16) კმ 60.3-ზე და მთავრდება იმავე გზის კმ 61.5-ზე. გზის მონაკვეთი გადის დაუსახლებელ ტერიტორიაზე, მდინარე რიონის ხეობის მარჯვენა ფერდობზე. უახლოესი დასახლებებია სოფლები: ალპანა (ცაგერის მუნიციპალიტეტი) დაახლოებით 7 კილომეტრში და ჭყვიში (ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი) - 2.5 კმ-ში; მიმდებარე ტერიტროია თავისუფალია კომერციული ან / და საცხოვრებელი დანიშნულების სახლების შენობისა და ნაგებობისგან. რელიეფურად გზის უბანი წარმოადგენს სამხრეთული ექსპოზიციის, მდ. რიონისაკენ დახრილ ფერდობს. ფერდობის მიკრორელიეფს ქმნის ამავე (ფერდობის)		

	მიმართულებით დახრილი კლდოვანი ქანების შრეები, რომელთა ზედაპირები საკმაო დიდ ფართზეა გაშიშვლებული ფერდობზე და ციცაბოდაა დახრილი. გზის ვაკისის შესაქმნელად, ფერდობის ძირი ზოგან მცირედაა ჩამოჭრილი, ხოლო მონაკვეთის უმეტეს ნაწილზე გზის ვაკისი წარმოადგენს ქვედა მხრიდან საყრდენი კედლით გამაგრებულ 3-5 მ-ის სისქის ყრილს. გზის ქვემოთ ხეობის ფერდობი ასევე ციცაბოა, რომლის კლდოვანი ფუძის გასწვრივ მდ. რიონი მიედინება. <u>**გეოდინამიკური პირობები და მათთან დაკავშირებული სასტაბილიზაციო ღონიძიებები:**</u> უბანზე კლდოვანი ქანების შრეებრიობა ზოგან თანხვედრილია ფერდობის დახრილობისა. კირქვების შრეებს, გზის ვაკისის ფორმირების დროს, გარკვეულ მცირე მონაკვეთებში ჩამოჭრილი აქვს ძირი, თუმცა ფერდობი მდგრადობას ინარჩუნებს მრავალი წლის განმავლობაში, მათ შორის აქ მომხდარი ძლიერი მიწისძვრების შემდეგაც. ეს განპირობებულია იმით, რომ შრეებს, მათი მიმართების უმეტეს ნაწილში მყარი, ბუნებრივი საფუძველი გააჩნია, შრეების ურთიერთშეკავშირების ხარისხი მაღალია, ნაპრალიანობით გამოწვეული ღრულობა დაბალი და შესაბამისად კარბონატულ მასივს აქვს მაღალი შემკვრივების ხარიხი. კლდოვანი ქანები ზოგან დაფარულია ფერდობის ზედა ნაწილიდან დენუდირებული ხვინჭა-ღორღითა და ლოდნარით, თიხნარის შემავსებლით. გზის ნახევრადჭრილის ფერდოების იმ ნაწილებში, სადაც ისინი ასეთ გრუნტებშია ჩამოჭრილი, აღინიშნება ქვაცვენა, თუმცა ქვაცვენას აქვს მცირე ინტენცივობა, რადგან მსხვილი ფრაქციები მასში შეკავშირებულია კარბონატული თიხნაროვანი შემავსებლით. საჭიროა მხოლოდ ფერდოების ასეთი მონაკვეთების პერიოდული გაწმენდა ისეთი ლოდებისა და ღორღისაგან, რომელთა კავშირები მასასთან შესუსტებულია და შექმნილია მათი ჩამოვარდნის რეალური საფრთხე. ასეთად უნდა მივიჩნიოთ გზის კმ61+100-დან კმ61+400-მდე მონაკვეთის მარცხენა ნახევრადჭრილის ფერდოს გარკვეული ნაწილები, საერთო სიგრძით 100-120მ. გეოდინამიკურ მოვლენათაგან უბანზე აღსანიშნავია აგრეთვე გზის მარჯვენა მხარეს ხვინჭა-ღორღოვანი ყრილის გრუნტის ეროზია-ჩაშვავების პროცესი ქვედა ციცაბო ფერდობზე, იმ მონაკვეთებისფარგლებში, სადაც იგი არ არის დაცული ქვედა საყრდენი ბეტონის კედლით. მიწის ვაკისის სტაბილიზაციის მიზნით, აუცილებელია ქვედა საყრდენი ბეტონის კედლის მოწყობა იმ მონაკვეთში, სადაც იგი არ არის გაკეთებული თავდაპირველი მშენებლობის დროს. ასაშენებელი კედლის სიგრძე შეადგენს დაახლოებით 54 მეტრს.
ვინ არის მიწის მფლობელი?	(i) არსებული სამშენებლო დერეფანი არის ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის საკუთრება. (ii) სსიპ ტყის ეროვნული სააგენტოს სახელმწიფო ტყის ფონდიდან (3527 მ^2) ამოირიცხა. (iii) გზაზე მიმდინარე სარეაბილიტაციო სამუშაოები არანაირ უარყოფით გავლენას არ მოახდენს კერძო საკუთრებაში არსებულ / გამოყენებულ მიწაზე, რადგან პროექტის და მისი მიმდებარე ტერიტორია არ არის დასახლებული.
ფიზიკური, ბიოლოგიური, გეოლოგიური, ჰიდროგრაფიული და სოციო-ეკონიმიკური გარემოს აღწერა	<u>**მდებარეობა:**</u> საპროექტო გზის მონაკვეთი იწყება ქუთაისი-ალპანა-მამისონის საავტომობილო გზის (შ 16) კმ 60.3-ზე და მთავრდება იმავე გზის კმ 61.5-ზე. საპროექტო გზის მონაკვეთი გადის მდინარე რიონის ხეობაში. <u>**კლიმატი:**</u> სამშენებლო-კლიმატური დარაიონების მიხედვით, სარეაბილიტაციო გზის მონაკვეთი ადგილმდებარეობა მიეკუთვნება II კლიმატური რაიონის ,,ბ˜ ქვერაიონს, რომლის მახასიატებლებია: ჰაერის საშუალო წლიური ტემპერატურა + 5.5^{0}C (11.2^{0}C), ზამთარში -3.1^{0}C (1.1^{0}C) და ზაფხულში 15.4^{0}C (20.6^{0}C). აბსოლუტური მინიმუმი -27^{0}C, ხოლო აბსოლუტური მაქსიმუმია + 40^{0}C. ნალექების მთლიანი რაოდენობაა 1,075 მმ წელიწადში. <u>**ჰაერი:**</u> საგზაო მოძრაობის დაბალი ინტენსიობისა და ინდუსტრიული ობეიქტების არარსებობის გამო, ჰაერის ხარისხის მახასიათებლები კარგია. <u>**წყალი და ნიადაგი:**</u> უბანზე გრუნტის წყლების არსებობა ვიზუალურად არსად არ დაიკვირვება. გრუნტის წყლები არ არის გამოვლენილი აგრეთვე უბანზე გაბურღულ ჭაბურღილებში. შესაბამისად უბნის სასტაბილიზაციო სამუშაოების წარმოების დროს გრუნტის წყლების გამოვლენა არ არის მოსალოდნელი.

ზედაპირული წყლებიდან უნდა აღინიშნოს მდინარე რიონი, რომელიც რეგიონის მთავარი მდინარეა და რომლის გასწვრივაც გადის სარეაბილიტაციო გზის მონაკვეთის გასწვრივ. ოფიციალური მონაცემები ზედაპირული წყლის ობიექტების დაბინძურების შესახებ არ არსებობს.

<u>ფლორა</u>: ტერიტორია გზის კმ 60.3 - კმ 61.5 მონაკვეთის გასწვრივ ეკუთვნოდა სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს სახელმწიფო ტყის ფონდს. მიწის საერთო ფართობი რომელიც საჭროებდა სახელმწიფო ტყის ფონდიდან ამორიცხვასა და საავტომობილო გზების დეპარტამენტისთვის გადაცემას შეადგენდა 3527 $მ^2$-ს. აღნიშნულ ტერიტორიაზე წარმდენილი მცენარეული საფარი ძირითადად შედგებოდა ქვემოთ ჩამოთვლილი სახეობებისგან:

სახეობა	ლათინური სახელწოდება	ხეების რაოდენობა
8სმ და მეტი დიამეტრის მერქნული რესურსის ტაქსაცია		
ფიჭვი	Pinus nigra	3
მუხა	Quercus iberica	15
რცხილა	Carpinus Caucasica	19
სულ		37
8სმ-ზე ნაკლები დიამეტრის მერქნული რესურსის ტაქსაცია		
მუხა	Quercus iberica	56
რცხილა	Carpinus Caucasica	102
სულ		158
ჯამი		195

საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული სახეობები არ მიეკუთვნება საქართველოს წითელი ნუსხით დაცულ სახეობებს.

<u>ფაუნა:</u> საპროექტო გზის მონაკვეთი გადის დეგრადირებულ ტერიტორიაზე და შესაბამისად ფაუნა არ არის მდიდარი. ძირითადად ფაუნა წარმოდგენილია ისეთი სახეობებით, რომლებიც არ საჭიროებენ დაცვის სპეციალური ღონისძიებების გატარებას. მცირე საპორექტო არეალიდან გამომდინარე, პროექტით გათვალისწინებული გზის სამუშაოები ფაუნაზე მინიმალურ ზემოქმედებას მოხდენს.

<u>ხმაური:</u> ინდუსტრიული ობიექტების არარსებობისა და საგზაო მოძრაობის დაბალი ინტენსიობის გამო ხმაურის დონე დაბალია. სამშენებლო სამუშაოებით გამოწვეული ხმაურით ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის, ვინაიდან კმ 60.3 - კმ 61.5 გზის მონაკვეთი მდებარეობს დაუსახლებელ დაბლობ რელიეფზე.

<u>სოციალური ზემოქმედება/იძულებით განსახლება:</u> პროექტის განხორციელება არ მოითხოვს მიწის ნაკვეთების შესყიდვას. ასევე, არ არის მოსალოდნელი ზემოქმედება კერძო საკუთრებაზე/ღობეებზე და მრავალწლიან ნარგავებზე, ვინაიდან სარეაბილიტაციო გზის გასწვრივ არსებული ტერიტორიაზე დასახლებული პუნქტი და სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები წარმოდგენილი არ არის.

მასალების მოპოვების ადგილმდებარეობა და მანძილი, განსაკუთრებით ინერტული მასალების, წყლის, ქვამასალის

ინფორმაცია პროექტის მიმდებარე ტერიტორიაზე მასალების რესურსების შესახებ:

აღწერა	მდებარეობა
მდინარის ინერტული მასალის (ქვიშა-ხრეშის) კარიერი	სოფ. ჭრებალო, ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი
ლოდები	სოფ. კურსები, ტყიბულის მუნიციპალიტეტი

კანონმდებლობა

საპროექტო ღონისძიებებთან დაკავშირებული ნაციონალური და ადგილობრივი კანონმდებლობა და ნებართვები	შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გზების აქტივების მართვის პროექტი (SRAMP) ხორციელდება მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების პოლიტიკის OP/BP 4.01 – გარემოზე ზემოქმედების შეფასება დებულებების შესაბამისად. აღნიშნული პოლიტიკის პრინციპების მიხედვით, მოცემულ ქვე-პროექტს მიენიჭა გარემოსდაცვითი "ბ" კატეგორია, რომელიც საჭიროებს ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის მომზადებას. ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის წინამდებარე გეგმა მომზადებულია OP/BP 4.01-ით განსაზღვრული პრინციპებისა და SRAMP-ის ბუნებრივ და სოცილურ გარემოზე ზემომქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტის შესაბამისად. საქართველოს კანონმდებლობა, გზების რეაბილიტაციის პროექტისთვის არ მოითხოვს დაგეგმილი საქმიანობის გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას, დამტკიცებას ან ნებართვის/გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემას. თუმცა, ეროვნული რეგულირების სისტემით: i. კონტრაქტორი კომპანია უნდა იყოს ლიცენზირებული; ii. სამშენებლო მასალების შეძენა უნდა მოხდეს ლიცენზირებული მომწოდებლისგან; iii. თუ კონტრაქტორი საკუთარი კარიერის გახსნას მოინდომებს, უნდა აიღოს შესაბამისი ლიცენზია საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამნისტროს სსიპ წიაღის ეროვნული სააგენტოდან; iv. თუ კონტრაქტორს სურს გახსნას ალსფალტის ან ცემენტის საკუთარი ქარხანა, მან უნდა მიიღოს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა, რომელშიც მოცემული იქნება დაბინძურების კონცენტრაციის ზედა ზღვარი; v. სამშენებლო ნარჩენები უნდა განთავსდეს ადგილობრივ ოფიციალურ ნაგავსაყრელზე, მყარი ნარჩენების მართვის კომპანასთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე ან ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ ოფიციალურად, წერილობით შეთანხმებულ ,წინასწარ შერჩეულ ადგილზე; vi. მიწის ნაკვეთი, რომელიც შედიოდა სახელმწიფო ტყის ფონდში, ამოირიცხა ფონდიდან და გადაეცა გზების დეპარტამენტს. აღნიშნული პროცედურა ამ ეტაპზე დასრულებულია

საჩივრების განხილვის მექანიზმი

საჩივრების განხილვის მექანიზმი ხელმისაწვდომი იქნება პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული პირებისათვის. აღნიშნული მექანიზმი საშუალებას მისცემს დაინტერესებულ პირებს დააფიქსირონ პროექტის განხორცილებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი უკმაყოფილება ან/და გასაჩივრონ გადაწყვეტილება, რომელსაც ისინი არ ეთანხმებიან.

საჯარო კონსულტაციების დროს, ასევე სამუშაოების დაწყებამდე დარიგებული ბროშურების მეშვეობით, პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ პირებს მიეწოდებათ ინფორმაცია ხელმისაწვდომი საჩივრების განხილვის მექანიზმის თაობაზე. ასევე, შესაბამისი ინფორმაცია განთავსდება პროექტის ზეგავლენის არეალში მოქცეული ყველა მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული შენობის ვესტიბიულში განთავსებულ საინფორმაციო დაფებზე. პროექტის ზემოქმედებაში მოქცეულ პირებს მიეწოდებათ სრული ინფორმირმაცია თავიანთი უფლებებისა და სიტყვიერი თუ წერილობითი საჩივრების წარდგენის პროცედურების თაობაზე მშენებლობამდე, მშენებლობის და ექსპლუატაციის დროს. საჩივრების პრევენციის მიზნით თითოეული პრეტენზია დროულად და განსაკუთრებული ყურადღებით იქნება განხილული.

საჩივრების განხილვის კომისიის საკონტაქტო პირები:

გიორგი გაგოშიძე, ამბროლაურის მინიციპალიტეტის მერიის
სივრცული მოწყობისა და ინფრასტრუქტურის სამსახურის უფროსი
მობ: 595445244; e-mail: gialo.ggg@gmail.com

ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელი რგოლის მიერ განსაზღვრული საკონტაქტო პირი თავს უყრის პროექტის ფარგლებში წამოჭრილ საჩივრებს და არეგისტრირებს მათ სპეციალურ ჟურნალში.

თუ საჩივარის გადაჭრა ვერ ხერხდება ადგილობრივ დონეზე ის გადაეცემა საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს შემდგომი რეაგირებისათვის.

ნებისმიერი ინფორმაციისთვის ან რჩევისთვის, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ განსაზრვრული შემდეგი საკონტაქტო პირები:

1. **მარიამ ბეგიაშვილი** - სოციალური უსაფრთხოების კონსულტანტი
   მობ: 577 74 40 88; 555 400 205; ელ-ფოსტა: mbegiashvili2@gmail.com
2. **მაია ვაშაკიძე** - გარემოს უსაფრთხოების კონსულტანტი
   მობ: 593 32 30 77; ელ-ფოსტა: maya_vashakidze@yahoo.co.uk
   საავტომობილო გზების დეპარტამენტი: ალ. ყაზბეგის 12, თბილისი, საქართველო

საჩივრების განხილვის კომისია დაფუძნებულია საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის უფროსის ბრძანებით, როგორც მუდმივი ფუნქციონალური სტრუქტურა, ყველა დეპარტამენტის თანამშრომლის ჩართულობით. ის მოიცავს ხელმძღვანელ რგოლს, გარემოსა და სოციალურ სასაკითხთა სამსახურს, იურიდიულ სამსახურს, საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტმენტსა და სხვა შესაბამის სამსახურებს (IA-ს კონკრეტული სტრუქტურის მიხედვით).

იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ვერ დააკმაყოფილებს პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ მომჩივან პირებს, მათ შეუძლიათ, სკითხის შემდგომი განხილვის მიზნით, მიმართონ ადგილობრივ სასამართლოს.

საჯარო კონსულტაციები

განსაზღვრეთ სად და როდის ჩატარდება საჯარო კონსულტაციები	შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების აქტივების მართვის პროექტისთვის მოზადებული და მსოფლიო ბანკთან შეთანხმებული ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტი განთავსებულ იქნა საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ვებ-გვერდზე და 2015 წლის 14 ივლისს გაიმართა ჩარჩო დოკუმენტთან დაკავშირებული საკონსულტაციო შეხვედრა დაინტერესებულ მხარეებთან. წინამდებარე ESMP-ის საბოლოო ვერსია აიტვირთა საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ვებ გვერდზე 2020 წლის 20 ივლისს, ხოლო ნაბეჭდი დოკუმენტი გადაეცა ამბროლაურის მუნიციპალიტეტს. 2020 წლის 26 აგვისტოს, ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში, გაიმართა საჯარო განხილვა წინამდებარე დოკუმენტის. მოქმედი რეგულაციების შესაბამისად, რომლებიც მიზნად ისახავდა საქართველოს მთავრობის მიერ დაწესებული COVID-19 ინფექციის გავრცელებას და ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის რეკომენდაციას კონსულტაციის დროს, შეინიშნებოდა სოციალური დისტანცირება შეხვედრების სივრცეში. საჯარო განხილვის ოქმები თან დაერთო წინამდებარე დოკუმენტს

დანართები

დანართი 1: პროექტის ადგილმდებარეობის რუკა;

დანართი 2: ESMP-ის განხილვის მიზნით ჩატარებული საჯარო კონსულტაციის ოქმი

დანართი 3: ხელშეკრულება ნარჩენების გატანის შესახებ (წარმოადგენს კონტრაქტორი)

დანართი 4: სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზია (საჭიროებისამებრ, წარმოადგენს კონტრაქტორი)

დანართი 5: თანხმობა ასფალტის ქარხნის ექსპლუატაციზე (საჭიროებისამებრ, წარმოადგენს კონტრაქტორი)

დანართი 6: სხვა, საჭიროებისამებრ.

ნაწილი II: *უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია*

გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხების სკრინინგი უსაფრთხოების პოლიტიკის ასამოქმედებლად			
	სამუშაოები/საკითხი	*სტატუსი*	*გამშვები მექანიზმი*
	1. გზის რეაბილიტაცია	[X] დიახ [ ] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,ა”
	2. ახალი მცირემაშტაბიანი საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,ა”
	3. გავლენა ზედაპირულ სადრენაჟო სისტემაზე	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,ბ”
მოიცავს თუ არა ობიექტზე	4. ისტორიული ნაგებობა(ები) და ოლქები	[ ] დიახ[X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,გ”
მიმდინარე სამუშაოები	5. მიწის შესყიდვა [1]	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,დ”
შემდეგიდან რომელიმე	6. სახიფათო ან დოქსიკური მასალები [2]	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,ე”
ქმედებას?	7. ზეგავლენა ტყეებზე და/ან დაცულ ტერიტორიებზე	[X] დიახ [ ] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,ვ”
	8. აუფეთქებელი ჭურვების არსებობის რისკი	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,ზ”
	9. სატრანსპორტო მოძრაობისა და ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოება	[X] დიახ [ ] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,თ”
	10. ზემოქმედება კერძო საკუთრებაზე და გამოყენება	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,ი”
	11. სოციალური რისკები	[X] დიახ [ ] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი ,,კ”

[1] *მიწების შესყიდვა მოიცავს ხალხის ადგილმონაცვლეობას, ცხოვრების წესის შეცვლას, ეს ეხება იმ მიწას რომლის შესყიდვა/გადაცემა მოხდა და გავლენა აქვს იმ პირებზე, ვინც ცხოვრობს და/ან უკანონოდ იმყოფება და/ან ეწევა ბიზნეს საქმიანობას (ჯიხურები) იმ მიწაზე, რომლის შეძენაც მოხდა.*

[2] *ტოქსიკური/სახიფათო მასალები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგით: ასბესტი, ტოქსიკური საღებავები, მავნე გამხსნელი ნივთიერებები, ტყვიის შემცველი საღებავების მოცილება და სხვა.*

ნაწილი III: *შემამსუბუქებელი ღონისძიებები*

საქმიანობა	*პარამეტრები*	*შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი*
0. ზოგადი პირობები	შეტყობინება და მუშათა უსაფრთხოება	(ა) ადგილობრიბვი მშენებლობის და გარემოს დაცვის ინსპექციის და ადგილობრივი თემის წარმომადგენლები ინფორმირებული უნდა იყვნენ მოსალოდნელი სამუშაოების შესახებ. (ბ) საზოგადეობას ინფრომაცია მიეწოდება სამუშაოების შესახებ მედიის საშუალებით და/ან საჯაროდ ხელმისაწვდომ ობიექტებზე (მათ შორის სამშენებლო მოედანი) სათანადო შეტყობინების გაგზავნის გზით. (გ) გზის მშენებლობისა და რეაბილიტაციისათვის საჭირო ყველა იურიდიული ნებართვა უნდა იქნას მოპოვებული. (დ) მუშათა პირადი უსაფრთხოების აღჭურვა პერსონალური დამცავი საშუალებეაბით, რომელიც უნდა შეესაბამებოდეს საერთაშორისო სტანდარტებს (ყოველთვის უნდა ატარონ ჩაფხუტები, ნიღბები და უსაფრთხოების სათვალე, დამცავი ფეხსაცმელები). კონტრაქტორი ფორმალურად უნდა იყოს თანახმა, რომ სამუშაოები განხორციელდება უსაფრთხოდ და დისციპლინირებულად, რათა შემცირდეს ზემოქმედება ახლომდებარე მოსახლეობაზე და გარემოზე. (ე) სამშენებლო მოედანზე თვალსაჩინო ადგილებში უნდა განთავსდეს გამაფრთხილებელი და შემახსენებელი ნიშნები გარემოს დაცვის, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების ქცევის ნორმების შესახებ. (ვ) თვალსაჩინო ადგლას უნდა განთავსდეს საკონტაქტო ინფორმაცია, რათა ადგილობრივი თემის წარმომადგენლებს და პროექტის გავლენის ქვეშ მყოფ ადამიანებს საშუალება ქონდეს კითხვების დასმის და საჩივრის გამოთქმის.
ა. ძირითადი სარეაბიიტაციო და/ან სამშენებლო ღონისძიებები	ჰაერის ხარისხი	(ა) მიწის სამუშაოების და მასალების დატვირთვა-ჩამოტვირთვის დროს უნდა იქნას მიღებული შესაბამისი ზომები, რათა თავიდან იქნას აცილებლი ზედმეტი მტვრის წარმოქმნა (როგორიც არის, მასალების ჩამოგდება მაღალი სიმაღლიდან დატვირთვა-ჩამოტვირთვის დროს). (ბ) ნანგრევები, ამოღებული მიწა და აგრეგატები უნდა განთავსდეს კონტროლირებად ტერიტორიაზე და პერიოდულად მოირწყას, რათა შემცირდეს მტვრის წარმოშობა. (გ) პნევმატური ბურღვის ან საფარის მტვრევის და გზის საფუძვლების დაშლის სამუშაოების დროს წარმოქმნილი მტვერი უნდა შემცირდეს მორწყვის საშუალებით და/ან ობიეტზე უნდა დამონტაჟდეს მტვრის შემაკავებელი მოწყობილობები. (დ) მიმდებარე ტერიტორიაზე (ტროტუარი, გზა) არ უნდა იყოს სამშენებლო ნარჩენები და მიწა, რათა მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი მტვრის წარმოქმნა. (ე) სამშენებლო ნარჩენების/ნაგვის ღიად დაწვა არ დაიშვება სამშენებლო მოედანზე. (ვ) მანქანა-დანადგარები შესაბამისობაში უნდა იყოს ემისიების წარმოშობის რეგულაციებთან, უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს მათი სათანადო ტექნიკური რემონტი და მოედანი თავისუფალი უნდა იყოს ზედმეტი არასაჭიროდ მდგომი სამშენებლო მექანიზმებისგან.

საქმიანობა	*პარამეტრები*	*შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი*
	ხმაური	(ა) დღის საათებში სამშენებლო ხმაურის შეზღუდვა. (ბ) სკოლების და საავადმყოფოების შემოგარენში დამატებით განხორციელდეს ხმარურის მართვა. (გ) გენერატორების, ჰაერის კომპრესორების და სხვა მექანიკური დანადგარების ძრავის თავსახურები მუშაობის პერიოდში დაკეტილი უნდა იყოს და დანადგარები უნდა განთავსდეს დასახლებული პუნქტებიდან რაც შეიძლება შორს.
	წყლის ხარისხი	(ა) ობიექტზე უნდა გატარდეს ეროზიისა და სედიმენტების კონტროლის შესაბამისი ღონისძიებები, როგორიცაა მაგალითად: თივის ზვინები და/ან შლამსაჭერი, რათა თავიდან იქნეს აუცილებული ნალექის სამშენებლო მოედნიდან გამოტანა, რამაც შესაძლოა გამოიწვიოს ადგილობრივი საკანალიზაციო სისტემების, ახლომდებარე ღელეების და მდინარეების დაბინძურება.
	ნარჩენების მართვა	(ა) წინასწარ შეირჩეს და მოპოვებული იქნას ფორმალური ნებართვა/შეთანხმება ნარჩენების მოგროვებისთვის და გადასაყრელად და ნარჩენების მოსაგროვებელი და გადასაყრელი ადგილები განსაზღვრული უნდა იყოს ყველა ტიპის ნარჩენისთვის, რომელიც წარმოიშვება მიწის სამუშაოების, დემონტაჟისა და სამშენებლო სამუშაოების შედეგად. (ბ) მშენებლობის და დემონტაჟის შედაგად დარჩენილი მინერალური ნაგავი/ნარჩენები უნდა განცალკევდეს საერთო, ორგანული, თხევადი და ქიმიური ნარჩენებისგან და ადგილზე დახარისხდეს და შეიქმნას შესაბამისი შემნახველი კონტეინერები. (გ) ყველა ტიპის ნარჩენი უნდა იქნას გატანილი არსებულ ფორმალურად შეთანხმებულ და მკაცრად კონკრეტულად განსაზღვრულ ადგილზე. (დ) შეძლებისდაგვარად გადამუშავდეს ან ხელმეორედ გამოყენებულ იქნას არატოქსიური მასალები.
ბ. გავლენა ზედაპირულ სადრენაჟო სისტემაზე	წყლის ხარისხი	(ა) ადგილი არ უნდა ჰქონდეს გრუნტის წყლების არაკონტროლირებად მოპოვებას, არც ტექნიკური წყლების, ცემენტის ხსნარის ან სხვა დაბინძურებული წყლების არაკონტროლირებად დაცლას მიწაზე ან ზოგადად ბუნებრივ გარემოში; სამუშაოების დაწყებამდე კონტრაქტორმა უნდა მოიპოვოს წყლის მოპოვების და დაცლის ყველა საჭირო ლიცენზია და ნებართვა. (ბ) მოეწყოს და განხორციელდეს სათანადო სანიაღვრე წყლების სისტემა, ისე რომ შლამით არ ამოქოლოს, დააბინძუროს ან დაბლოკოს ან სხვაგვარად უარყოფითი ზეგავლენა იქონიოს ბუნებრივ ნაკადულებზე/ღელეებზე, მდინარეებზე, წყალსადავებსა და ტბებზე. (გ) გაეცნოს და დაცული იქნას პროცედურები რათა თავიდან იქნას აცილებული საწვავის, საპოხი მასალების და ტოქსიური და მავნე ნითიერებების შემთხვევითი დაღვრა. (დ) სამშენებლო მანქანები და დანადგარები გაირეცხოს მხოლოდ სპეციალურად განსაზღვრულ ადგილებში, სადაც წყლის გადინება არ დააბინძურებს ბუნებრივი წყლის ზედაპირს.

საქმიანობა	*პარამეტრები*	*შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი*
გ. ისტორიული ძეგლი(ები)	კულტურული მემკვიდრეობა	(ა) იმ შემთხვევაში თუ მშენებლობა ხორციელდება ისტორიული ნაგებობების სიახლოვეს, ან ისტორიულ უბანში, უნდა მოხდეს შეტყობინება და ადგილობრივი სახელისუფლებო ორგანოებიდან თანხმობის/ნებართვების აღება. ყველა სახის სამშენებლო სამუშაოები უნდა დაიგეგმოს და განხორციელდეს ადგილობრივი და ეროვნული კანონმდებლობის შესაბამისად. (ბ) ექსკავაციის ან მშენებლობის დროს უძველესი ხანის კულტურული ნაშთების ან სხვა შესაძლო არქეოლოგიური ნივთების აღმოჩენის შემთხვევაში, აუცილებელია ამ ფაქტის დაფიქსირება და რეგისტრირება, პასუხისმგებელი ოფიციალური უწყებების საქმის კურსში ჩაყენება და სამუშაოების შეჩერება ან შეცვლა წარმოშობილი გარემოების გათვალისწინებით.
დ. მიწების შესყიდვა	განსახლების სამოქმედო გეგმა/ჩარჩო დოკუმენტი	ა) თუ სამუშაოების განხორციელებისთვის საჭირო გახდა ნაკვეთზე შესვლა, არ შეხვიდეთ აღნიშნულ ნაკვეთზე სანამ არ მიიღებთ დამკვეთისგან ფორმალურ შეტყობინებას განსახლების და კომპენსაციის გადახდის დასრულებზე. სამუშაოები დაშვებულიამსობლიო ბანკის და დამკვეთის მიერ განსახლების დასრულების ანგარიშის დამტკიცების შემდგომ. ბ) არასათანადო ან არასრული განსახლების კომპენსაციის შესახებ საზოგადოებრივი საჩივრების წარმოშობის შეთხვევაში, უნდა შეჩერდეს ყველა აქტივობა, საჩივრები შევიდეს ჩანაწერების ჟურნალში და დაუყოვნებლივ ეცნობოს დამკვეთს. დამკვეთის ფორმალური შეტყობინების მიღებამდე არ აღდგეს სამუშაოები.
ე. ტოქსიკური მასალები	ასბესტის მართვა	(ა) სამშენებლო მოედანზე ასბესტის არსებობის შემთხვევაში, იგი მკაფიოდ უნდა მოინიშნოს როგორც სახიფათო მასალა. (ბ) შესაძლებლობის შემთხვევაში, ასბესტი სათანადო ნორმების დაცვით უნდა განთავსდეს კონტეინერებში და დაილუქოს მავნე ზეგავლენის მაქსიმალურად შემცირების მიზნით. (გ) გატანამდე (თუ გატანა აუცილებელია) ასბესტი უნდა დამუშავდეს დამატენიანებელი ნივთიერებით, რათა მაქსიმალურად შემცირდეს ჰაერში ასბესტის მტვრის ნაწილაკების მოხვედრა. (დ) ასბესტის მართვა და გატანა უნდა მოხდეს გამოცდილი და პროფესიონალი სპეციალისტების მიერ. (ე) ასბესტის დროებით შენახვის შემთხვევაში, ნარჩენები უსაფრთხოდ უნდა მოთავსდეს ჰერმეტულ კონტეინერებში და სათანადოდ მოინიშნოს. მიღებული იქნება უსაფრთხოების ზომები ობიექტიდან ასბესტის უნებართვოდ გატანის წინააღმდეგ. (ვ) არ შეიძლება ერთხელ გატანილი აზბესტის ხელმეორედ გამოყენება
	ტოქსიკური / სახიფათო ნარჩენების მართვა	(ა) სამშენებლო უბანზე სახიფათო და ტოქსიკური ნივთიერებების დროებითი შენახვა უნდა მოხდეს უსაფრთხო კონტეინერებში, რომლებზეც მითითებული იქნება ინფორმაცია შემადგენლობის, თვისებებისა და გამოყენების შესახებ. (ბ) სახიფათი ნივთიერებების შემცველი კონტეინერები დაღვრის თავიდან აცილების მიზნით უნდა მოთავსდეს ჰერმეტულ კონტეინერებში. (გ) ნარჩენების ტრანსპორტირება უნდა მოხდეს სპეციალური ლიცენზირებული გადამტანების მიერ. ნარჩენები უნდა განთავსდეს ლიცენზირებულ ადგილას. (დ) არ მოხდება ტოქსიკური შემადგენლობის მქონე საღებავების ან გამხსნელების და ტყვიის შემცველი საღებავების გამოყენება.

საქმიანობა	*პარამეტრები*	*შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი*
3. ტყეებზე, ჭაობიან და/ ან დაცულ ტერიტორიებზე ზეგავლენა	ეკოსისტემის დაცვა	(ა) დაუშვებელია სახელმწიფო ტყის ფონდის კუთვნილ ტერიტორიებზე სამუშაოების განხორციელება ამორიცხვის პროცედურის დასრულებამდე (ბ) ხეების ჭრა უნდა დაყვანნილი უნდა იქნას მინიმუმამდე, მისასვლელი გზების მიმართულების რეგულირების საშუალებით, ასევე მცირე გაბარიტიანი ტექნიკისა და მუშა-ხელის გამოყენებით ინდივიდუალური ლოკაციებისთვის. (გ) თითოეული მოსაჭრელი ხე უნდა იქნას მარკირებული და მოჭრის შემდგომ დაფიქსირდეს ჟურნალში.
ზ. აუფეთქებელი საბრძოლო მასალების არსებობის რისკი (UXO)	ადამიანის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკები	(ა) ექსკავაციის სამუშაოების დაწყებამდე კონტრაქტორი უნდა დარწმუნდეს, რომ სამშენებლო უბანი შესაბამისი ორგანოების მიერ შემოწმებული და გასუფთავებულია ასაფეთქებელი მოწყობილობებისგან
ი. ზემოქმედება მიწის საკუთრებაზე და გამოყენებაზე	მიწაზე ხელმისაწვდომობის შეზღუდვა /დაკარგვა	ა) ადგილობრივი მოსახლეობის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე/აქტივებზე შეუფერხებელი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა; ბ) გზის სამუშაოების დაგეგმვა ისე, რომ შენარჩუნებულ იქნას ადგილობრივი მოსახლეობის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე და აქტივებზე შეუფერხებელი ხელმისაწვდომობა, რაც შეილება მიღწეულ იქნას გზებზე ჩასატარებელი სამუშაოებისა და შესაბამისი ღონისძებების დაგეგმვისა და განხორციელებისა ადგილობრივ მოსახლეობის წარმომადგენლებთან მუდმივი კოორდინაციით
	დროებითი ზემოქმედება კერძო საკუთრებაში არსებულ აქტივებზე	ა) კერძო საკუთრების გადაფარვის ან შემთხვევით დაზიანების თავიდან აცილება (კედლებთან და ღობეებთან ახლოს, მცირე გაბარიტიანი ტექნიკის გამოყენებით ან სამშაოების ხელით ჩატარების გზით, სამშენებლო მასალებისა და ნარჩენების დასაწყობებით ერძო საკუთრებაში არსებულლი ტერიტორიებიდან მოშორებით და ა.შ.); ბ) კერძო საკუთრების გაუთვალისწინებელი დაზიანების შემთხვევაში, მოხდეს მისი სწრაფად აღდგენა თავდაპირველ ან უკეთეს მდგომრეობაში; გ) იმ შემთხვეაში, თუ მოსალოდნელია კერძო საკუთრებაზე დროებითი ზემოქმედება, მოხდეს მესაკუთრეთა წინასწარი ინფორმირება და მიეცეთ დაზიანებული ქონების აღდგენის გარანტია, წინასწარ მოხდეს კერძო მესაკუთრეებისგან წერილობითი თანხმობების მოპოვება, მათ საკუთრების ხელყოფისა და დაზიანების პირვანდელ ან უკეთესმდგომარეობამდე დაუყოვნებლივ აღდგენისს თაობაზე; დ) იმ შემთხვევავაში, თუ სამუშაოების მიმდინარეობისას წარმოიქმნება მიწის ჩამორთმევის მოულოდნელი საჭიროება, დაუშვებელია ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ მიწის ნკვეთზე შესვლა, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ განსახლების სამოქმედო გეგმის მომზადებამდე და მის სრულ განხორციელებამდე.
	შემოსავლების ან აქტივების დაკარგვა არასანქცირებული ჩარევის შედეგად,	ა) თავიდან იქნას აცილებული, სამშენებლო დერეფნის გარეთ არსებულ ტერიტორიაზე არასანქცირებული ჩარევა; ბ) თუ ასეთი ზემოქმედება დადგება, სამშენებლო კომპანიის მუშების დაუდევრობით, უნდა მოხდეს შემთხვევის / საჩივრის დაფიქსირება, შეფასდეს ზარალი და გაიმართოს მოლაპარაკება დაზარალებულ მესაკუთრესთან ARAP- ში (შემოკლებული

საქმიანობა	*პარამეტრები*	*შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი*
	ტერიტორიის დაკავება სამშენებლო დერეფნის გარეთ	განსახლების სამოქმედო გეგმა) აღწერილი პრინციპებსა და შეფასების მეთოდოლოგიის გათვალისწინებით და უზრუნველყოს სამართლიანი ფულადი კომპენსაცია სამშენებლო კომპანიის კუთვნილი ბიუჯეტიდან; გ) იმ შემთხვევაში გადაწვეტილების მიღება ვერ ხერხდება მოლაპარაკების გზით, გამოყენელულ იქნას GRM-ის (საჩივრების განხილვისა და გადაჭრის მექანიზმი) პროცედურები.
კ. სოციალური ზეგავლენა	საზოგადოებასთან ურთიერთობის მენეჯმენტი	ა) კონტრაქტორის მხირდან გამოიყოს პასუხისმგებელი პირი ვინც ადგილობრივი მოსახლეობისგან მიიღებს თხოვნებს/საჩივრებს; ბ) გაუწევს კონსულტაციებს ადგილობრივ თემებს დასაქმებული პერსონალისა და ადგილობრივ მოსახლეობას შორის შესაძლო კონფლიქტის იდენტიფიცირებასა და მათი მართვის შესახებ; გ) ადგილობრივი თემების ცნობიერების ამაღლება სექსუალური გზით გადამდებ დაავადებების შსახებ, რომლებიც შესაძლებელია გავრცელდეს ჩასულ პერსონალსა და ადგილობრივ მოსახლეობას შორის; დ) საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს მოსახლეობის ინფორმირება მშენებლობის და სამუშაო გრაფიკების მომსახურების შეწყვეტის, საგზაო მოძრაობის მიმართულებების და დროებითი ავტობუსის მარშრუტების, დანერგვითი სამუშაოების შესახებ; ე) საამშენებლო სამუშაოები შეზღუდულ იქნეს ღამით. აუცილებლობის შემთხვევაში, დაგეგმილი ღამის სამუშაოების შესახებ მოხდეს საზოგადოების ინფორმირება, რათა მათ მიიღონ შესაბამის ზომები; ვ) ადგილობრივი მოსახლეობის გაფრთხილება მოხდეს, მინიმუმ ხუთი დღით ადრე შეფერხების შესახებ (წყლის, ელექტროენერგიის, ტელეფონის, ავტობუსის მარშრუტების ჩათვლით), გასცენ შესაბამისი რეკომენდაციები ინფორმაციის, სამუშაო ადგილზე, ავტობუსის გაჩერებაზე, ზეგავლენის ქვეშ მოხვედრილ სახლებზე/ბიზნეს ობიექტებზე განთავსებით; დამსაქმებლის მიერ დადგენილი ვადების უზრუნველყოფა გამოვლენილი საჩივრების განხილვის მექანიზმის მეშვეობით, კონტრაქტორის პასუხისმგებლობის ფარგლებში;
	მუშახელის მენეჯმენტი	ა) თემიდან რაც შეიძლება მოშორებით განლაგდეს სამუშაო ბანაკები. ბ) მეზობელ თემებთან კონსულტაციების საფუძველზე განალაგებს და ექსპლუატაციას გაუწევს მუშაკთა ბანაკებს. გ) კონტრაქტორი დაასაქმებს ადგილობრივი თემების არაკვალიფიციურ ან ნახევრად კვალიფიციურ მაცხოვრებლებს, განახორციელებს მათ გადამზადებას და კვალიფიკაციის ამაღლებას რათა გაზარდოს ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობა. დ) კონტრაქტორი ობიექტს უზრუნველყოფს ჰიგიენური ნორმების დაცვით მოწყობილ ბანაკებით (ბანაკები უზრუნველყოფილი იქნება საპირფარეშოებითა და სამრეცხაო ადგილებით, ცხელი და ცივი წყლით, საპნით და ხელის გასამშრალებელი მოწყობილეობით), ნებისმიერ ბანაკის მშენებლობა უნდა მოხდეს გარემოს დაცვითი ნორმების დაცვით. ე) კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს თანამშრომლების ცნობიერების ამაღლების და ადგილობრივ მოსახლეობასთან ინტეგრირებას, საერთაშორისო პრაქტიკაში მიღებული ქცევის კოდექსის გათვალისწინებით. ვ) დაუყოვნებლივ აცნობოს დამსაქმებელს ნებისმიერი ინციდენტის / უბედური შემთხვევის შესახებ, რომელიც უკავშირდება მიმდინარე სამუშაოებს და ზიანს აყენებს ადამიანის ჯანმრთელობას ან / და ბუნებრივ გარემოს.

ნაწილი IV: *მონიტორინგის გეგმა*

მშენებლობის ფაზა

საქმიანობა	*რა* (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*სად* (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*როგორ* (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	*როდის* (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	*რატომ* (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	*ვინ* (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
სამშენებლო მასალების მომარაგება	სამშენებლო მასალების შეძენა ოფიციალური არხებით რეგისტრიტებული მომწოდებლებისგან	მასალების მომწოდებლების ოფისში ან საწყობე ბაზაზე, და კარიერზე	საბუთების შემოწმება; ხარისხის შემოწმება.	მასალებით მომარაგებისთვის ხელშეკრულებების გაფორმებისას	მშენებლობის ტექნიკური ხარისხის უზრუნველყოფა ადამიანების ჯანმრთელობის და გარემოს დაცვა	საავტომობილო გზების დეპარტამენტი (სგდ)
სამუშაობი ტყით დაფარულ ტერიტორიებზე	დაუშვებელია სახელმწიფო ტყის ფონდის საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიებზე სამუშაოების ჩატარება სათანადო პროცედურის დასრულებამდე. სამშენებლო ტექნიკა ან სხვა საქმიანობა არ იწვევს ხეებისა და მცენარების დაზიანებას, გარდა იმ შემთხვევისა თუ მსგავსი ქმედებები განპირობებული არ არის ფერდობების დასუფთავების საჭიროებიდან გამომდინარე. თითოეული ხე უნდა მოინიშნოს და აღიწეროს მოჭრის შემდეგ.	სამშენებლო მოედნის ტყით დაფარული ტერიტორიები მშენებელი კონტრაქტორის ოფისში	დოკუმენტების შემოწმება. ვიზუალური შემოწმება.	სამუშაოების დაწყებამდე და ტყით დაფარულ ტერიტორიებზე სამუშაოების განხორციელების დროს	ეროვნულ კანონმდებლობასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა; ტყიან ტერიტორიებზე ზემოქმედების შემცირება; ხეების მოჭრის დროს წარმოებული ჟურნალების მიწოდება	(სგდ) საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ ტყის ეროვნული სააგენტოს სახელმწიფო ტყის ფონდი

საქმიანობა	*რა* (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*სად* (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*როგორ* (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	*როდის* (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	*რატომ* (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	*ვინ* (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
სამშენებლო მასალების და ნარჩენების ტრანსპორტირება სამშენებლო ტექნიკის გადაადგილება	სატვირთო მანქანების და საგზაო სამშენებლო ტექნიკის გამართულობა; ძარის სრულფასოვნება და ტვირთის დაცულობა საფარი მასალით; ტექნიკის გადაადგილება წინასწარ განსაზღვრული მარშრუტით.	საშენი მასალებისა და სამშენებლო ნარჩენების ტრანსპორტირების მარშრუტები	სამშენებლო მანქანა-დანადგარების მოძრაობის მარშრუტების ინსპექტირება	წინასწარ განუცხადებელი შემოწმება სამუშაო საათებში	ემისიის შედეგად ნიადაგის და ჰაერის დაბინძურების თავიდან ასარიდებლად; ხმაურითა და ვიბრაციით ადგილობრივი მოსახლეობის შეწუხების თავიდან ასაცილებლად. საავტომობილო მოძრაობის შეფერხების შემცირება.	სგდ საპატრულო პოლიცია
სამშენებლო ტექნიკის ოპერირება ობიექტზე	სამშენებლო ტექნიკის გამართული მუშაობა: – გამონაბოლქვის სიჭარბე; – საწვავ-საპოხის ჟონვა; – სამუშაო საათების დაცულობა; – ნარგავების დაზიანება თუ ის არ არის განკუთვნილი გზის მშენებლობისთვის.	სამშენებლო ობიექტი	სამუშაოების ინსპექტირება	სამუშაო და არასამუშაო საათებში	ტექნიკის ოპერირებისაგან ჰაერისა და ნიადაგის დაბინძურების შესამცირება; მოსახლეობის ხმაურითა და ვიბრაციით შეწუხების შემცირება	სგდ
სამშენებლო ტექნიკის მომსახურება	ავტომობილების და ტექნიკის რეცხვა სამშენებლო ობიექტის გარეთ ან მდინარიდან მაქსიმალურად მოცილებულ ადგილას; ტექნიკის გამართვა საწვავ- საპოხით სამშენებლო ობვიექტს გარეთ ან ობიექტზე მოწყობილ საგანგებო პუნქტში;	სამშენებლო ობიექტი და მასთან არსებული სამშენებლო ბაზა (თუკი იარსებებს)	სამუშაოების ინსპექტირება	ტექნიკის ოპერირების სრულ პერიოდში	ტექნიკის მომსახურებისაგან ნიადაგისა და წყლის ნავთობპროდუქტებით დაბინძურების თავიდან არიდება; აალებადი ნივთიერებებისგან	სგდ

საქმიანობა	*რა* (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*სად* (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*როგორ* (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	*როდის* (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	*რატომ* (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	*ვინ* (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	ტექნიკის მომსახურების პუნქტის ტექნიკური გამართულობა: – მყარი გაუმტარი იატაკი ან ადსორბენტის (ქვიშა, წვრილი ხრეში, მემბრანა) საფარი საკმაო ფართობი და გაუმტარი ბარიერები საწვავის კონტეინერთა გარშემო – საბაზისო ცეცხლმაქრი საშუალებები – სალექარები მანქანების სამრეცხაოსთან				ხანძრის გაჩენის შემთხვევაში მისი დროული ლოკალიზების უნზრუნველსაყოფად მზადყოფნა და მოსალოდნელი ზარალის შემცირება.	
ინერტული მასალების მოპოვება	ინერტული მასალების შეძენა არსებული მომპოვებლებისგან თუკი ამის საშუალება არსებობს; მშენებელი კონტრაქტორის მიერ ინერტული მასალის მოპოვების ლიცენზიის მოპოვება და ლიცენზიის პირობების მკაცრი დაცვა; კარიერების ტერასული დამუშავება, დამუშავებულ უბნებზე ნარჩენი მასალის უკუჩაყრა და ლადშაფტთან ჰარმონიზაცია; ქვიშა-ღორღის ამოღება წყლის ნაკადის გარეთ, დამცავი ხრეშის მიწაყრილების მოწყობა წყლის ნაკადისა და თხრილს შორის და წყლის ნაკადში სამშენებლო ტექნიკის შეუყვანლად; კარიერებზე გამაფრთხილებელი ნიშნების განთავსება.	ინერტული მასალის კარიერები	საბუთების შემოწმება სამუშაოების ინსპექტირება	მასალათა მოპოვების პერიოდი	ფერდობების ეროზიის, ეკოსისტემისა და ლანდჩაფტის დაზიანების შემცირება; მდინარეთა ნაპირების ეროზიის, წყლის ნაკადის შეწონილი ნაწილაკებით დაბინძურებისა და წყლის ეკოსისტემებზე ზემოქმედების შემცირება; პირუტყვისა და მოსახლეობის დაცვა დაზიანებისგან.	სდგ საქართველოს ეკონიმიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ წიაღის ეროვნული სააგენტო

საქმიანობა	*რა* (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*სად* (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*როგორ* (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	*როდის* (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	*რატომ* (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	*ვინ* (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა	სამშენებლო ნარჩენების დროებითი დასაწყობება ამ მიზნით გამოყოფილ ადგილებში; ნარჩენების დროული გატანა წინასწარ წერილობით ნებადართულ ადგილებში; სახიფათო ნარჩენების ჩაბარება მათი გაუვნებელყოფისა და განთავსების ლიცენზიის მქონე კომპანიებისთვის	სამშენებლო ობიექტი; ნაგავსაყრელი; ნარჩენების განთავსებისთვის გამოყოფილი ადგილები.	დოკუმენტების ვიზუალური დათვალიერება და ინსპექტირება	მშენებლობის სრულ პერიოდში	სამშენებლო ობიექტის და ახლო ტერიტორიის მყარი ნარჩენებისგან დაბინძურების პრევენცია	სგდ
საყოფაცხოვრებო ნარჩენების წარმოქმნა	სამშენებლო ობიექტზე საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შესაგროვებელი კონტეინერების განთავსება (არსებობის შემთხვევაში); შეთანხმება ადგილობრივ მუნიციპალიტეტთან საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რეგულარული გატანის თაობაზე	სამშენებლო ობიექტი და მასთან არსებული სამშენებლო ბაზა (თუკი იარსებებს)	ვიზუალური ინსპექტირება	მშენებლობის სრულ პერიოდში	საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით ნიადაგისა და წყლის დაბინძურების აღსაკვეთად	სგდ
თხევადი ნარჩენის წარმოქმნა	სამშენებლო ობიექტზე (არსებობის შემთხვევაში) სანიტარულ ნორმებთან შესატყვისი ტუალეტის მოწყობა; სამშენებლო ობიექტიდან წვიმის წყლის შეგროვებისა და გადინებისთვის სადრენაჟო სისტემის მოწყობა და პერიოდული გაწმენდა; საყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის და ტექნიკის სარეცხად გამოყენებული წყლის სალექარი გუბურის მოწყობა.	სამშენებლო ობიექტი და მასთან არსებული სამშენებლო ბაზა (თუკი იარსებებს)	ვიზუალური ინსპექტირება	მშენებლობის სრულ პერიოდში გახშირებული რეჟიმით ძლიერი ნალექიანობის შემთხვევაში	სამშენებლო ობიექტის დატბორვისა და ამით საქმიანობის გაძნელების აღსაკვეთად; ზედაპირული და გრუნტის წყლის დაბინძურების შესამცირებლად.	სგდ

საქმიანობა	*რა* (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*სად* (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*როგორ* (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	*როდის* (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	*რატომ* (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	*ვინ* (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
ასფალტ-ბეტონის ქარხნის ოპერირება	მშენებლი კონტრაქტორის მიერ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მოპოვება და მისი პირობების განუხრელი დაცვა; ქარხნის დასამონტაჟებლად იმგვარი ადგილის შერჩევა, რომელიც უზრუნველყოფს მოსახლეობის მინიმალურ შეწუხებას ხმაურით, მტვრითა და გამონაბოლქვით; ქარხნიდან ჩამდინარე წყლის სალექრი გუბურის მოწყობა.	ასფალტ-ბეტონის ქარხნის ტერიტორია	დოკუმენტების ვიზუალური დათვალიერება და ინსპექტირება	ქარხნის სამოტაჟო სამუშაოებამდე და მისი ოპერირების სრულ პერიოდში	სამშენებლო ობიექტის სიახლოვეს მოსახლეობის შეწუხების შესამცირებლად; ატმოსფერული ჰაერისა და ზედაპირული წყლის დაბინძურების შესამცირებლად.	სგდ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოს ეროვნული სააგენტო
დასაქმებულთა შრომის უსაფრთხოება	მშენებელთა უზრუნველყოფა სპეცტანსაცმლით და პერსონალური დამცავი აღჭურვილობით და მათი გამოყენების მითითებით; სამშენებლო დანადგარების და ტექნიკის ექსპლუატაციის წესების შესაბამისობა მშენებელი კონტრაქტორის პერსონალისთვის ქმედითუნარიანი საჩივრების გადაჭრის მექანიზმის (GRM) არსებობა და გამოყენება სამშენებლო მოედნებსა და ბანაკებში სათანადო სანიტარული პირობების დაცვა, მათ შორის განცალკევებული საპირფარეშოების უზრუნველყოფა, დასაქმებული ქალებისა და კაცებისთვის.	სამშენებლო ობიექტი	საქმიანობის ინსპექტირება	მშენებლობის სრულ პერიოდში	ავარიების ალბათობის შემცირება	სგდ

ექსპლუატაციის ფაზა

საქმიანობა	*რა* (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*სად* (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	*როგორ* (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	*როდის* (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	*რატომ* (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	*ვინ* (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
გზის სავალი ნაწილისა და მისი გვერდულების მომსახურება	მგზავრებისა და მძღოლების მიერ დატოვებული საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რეგულარული შეგროვება და გატანა; გზაზე დაღუპული ცხოველთა ნარჩენების დროული გატანა.	გზის მიმდებარე ტერიტორია და არხები	ინსპექტირება	კვარტალურად	დაბინძურებისაგან ბუნებრივი გარემოს დასაცავად; გზაზე მოძრაობის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად	სგდ
დამცავი კედლის მოვლა-პატრონობა	მოწყობილი დამცავი სისტემის გამართულობა	რეაბილიტირებული გზის მონაკვეთის გასწვრივ	ვიზუალური დათვალიერება	კვარტალურად	სატრანსპორტო საშუალებების უსაფრთხო გადაადგილების უზრუნველსაყოფად	სგდ
ავარიული დაღვრებისას ადგილის ლოკალიზება და დაბინძურებული ადგილის დასუფთავება	ავტოსაგზაო შემთხვევის დროს დაღვრილი ან გაფრქვეული თხევადი ან ფხვიერი ტვირთაბის ნარჩენების დროული შეგროვება, გაუვნებელყოფა და გატანა	გზაზე და მის სიახლოვეს	ინსპექტირება	ავტოსაგზაო შემთხვევებისას, საჭიროების მიხედვით	გარემოს დაბინძურების აღსაკვეთად	სგდ საპატრულო პოლიცია

დანართი 1: პროექტის ადგილმდებარეობის რუკა
ქუთაისი-ალპანა-მამისონის გზის (შ 16) მონაკვეთი კმ 60.3 -კმ 61.5 რეაბილიტაცია

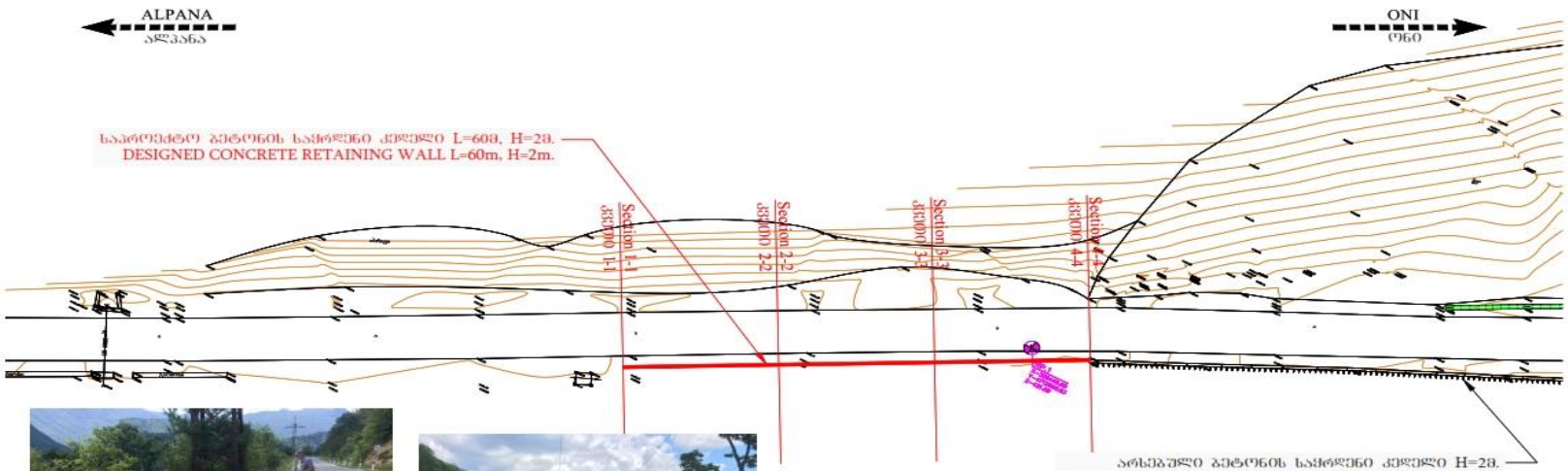

Start Point	End Point
X - 328405.252	X - 328457.119
Y - 4712832.425	Y - 4712862.805

დანართი 2: საჯარო განხილვის ოქმი

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო
საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

(შ 16) ქუთაისი-ალპანა-მამისონის უღელტეხილის გზის მონაკვეთების
კმ 101.5 - კმ105, კმ94 - კმ95, კმ 86 - კმ86.7, კმ78.5 - კმ82,

(შ 17) ქუთაისი-ტყიბული-ამბროლაურის გზის მონაკვეთების კმ 49 - კმ
50.3, კმ 44 - კმ46, კმ61.9 - კმ62.2, კმ 60.3 - კმ 61.5

რეაბილიტაციის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოს მართვის გეგმის
საჯარო განხილვის

ოქმი

26.08.2020 ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი

სხდომის თავმჯდომარე – გია სოფაძე, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის გარემოსა და სოციალური საკითხების სამსახურის უფროსის მოადგილე

მომხსენებელი – გია სოფაძე

სხდომას ესწრებოდნენ: იხ. დანართი 1

საჯარო განხილვის მიზანი იყო დადგეგმილ სამუშაოთა უშუალო ზემოქმედების არეალში მოქცეული ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირება ამ სამუშაოთა არსის, ვადების, აგრეთვე განხილულ იქნა საკითხი სამუშაოთა მიმდინარეობისაგან მოსახლეობისთვის დროებითი უხერხულობის გაჩენის შესაძლებლობის და სამუშაოების მსვლელობასთან დაკავშირებული არასასურველი მოვლენების შესამცირებლად დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ. გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის განხილვისას დამსწრე საზოგადოებას შესაძლებლობა ჰქონდა დაესვა კითხვები და გამოეთქვა კრიტიკული მოსაზრებები გეგმის საბოლოო სახით ჩამოყალიბების დროს გათვალისწინების მიზნით.

შეხვედრა გახსნა გია სოფაძემ და დამსწრეთ მოახსენა მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე სახელმწიფოს მიერ შერჩეული გზების რეაბილიტაციის შესახებ, რომლებიც დაფინანსდება მსოფლიო ბანკის მიერ. განხილული იქნა ასევე თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაციას საქართველოს ეკონომიკის განვითარებისათვის. ასევე, დამსწრეები გაეცნენ შიდასახელმწიფოებრივი გზების აქტივების მართვის პროექტის ფარგლებში მომზადებულ ბუნებრივ და სოციალურ გარემოს მართვის გეგმები მომზადებული თითოეული გზის მონაკვეთისთვის.

გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის პრეზენტაცია გააკეთა გია სოფაძემ. განხილულ იქნა პროექტთან დაკავშირებული სამუშაოები, მათი შესაძლო ზემოქმედება გარემოზე და ადამიანების ჯანმრთელობაზე. განხილული იქნა შემარბილებელი ღონისძიებები,

რომელიც საშუალებას იძლევა მისაღებ მინიმუმადე იქნას დაყვანილი გარემოზე ყოველგვარი მავნე ზემოქმედება გზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის ფაზაში.

№	კითხვა	პასუხი
1.	როდის დაიწყება გზის სარეაბილიტაციო სამუშაოები?	სარეაბილიტაციო სამუშაოები დაიწყება მას შემდეგ რაც ტენდერი გამოცხადდება და შესაბამისად გამარჯვებულიც გამოვლინდება
2.	რა მოხდება თუ კი გზის რეაბილიტაციის დროს წარმოიშვა მტვერი?	სარეაბილიტაციო სამუშაოების განხორციელების დროს მშენებელი კომპანია ვალდებულია მორწყას ტერიტორია მტვრის აღმოფხვრის მიზნით
3.	დაცული იქნება თუ არა უსაფრთხოების ნორმები?	იქიდან გამომდინარე რომ პროექტი ფინანსდება მსოფლიო ბანკის მიერ, მშენებელი კომპანია ვალდებულია დაიცვას მისი (მსოფლიო ბანკის) უსაფრთხოების პოლიტიკა და ასევე საქართველოს კანონმდებლობა

საავტომობილო გზების დეპარტამენტის წარმომადგენელი:

გია სოფაძე

საჯარო განხილვა

26.08.2020

ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი

№	სახელი და გვარი	საკონტაქტო ინფორმაცია (მობილური, მისამართი)	ხელმოწერა
1	[illegible]	T: 598 281210 [illegible]	
2.	[illegible]	ტ: 591-17-40-51 [illegible]	
3	[illegible]	ტ. 555-19-69-83 [illegible]	
4.	[illegible]	591 257512 [illegible]	
5	[illegible]	595210997 [illegible]	
6.	[illegible]	557 96 27 26. [illegible]	
7	[illegible]	599 10 32 99 [illegible]	

26.08.2020

ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი

№	სახელი და გვარი	საკონტაქტო ინფორმაცია (მობილური, მისამართი)	ხელმოწერა
8.	[illegible]	595-50-88-52	
9.	[illegible]	555-67-80-10	
10	[illegible]	599 79 29 78	
11	[illegible]	599 79 29 28	
12	[illegible]	551 207802	
13	[illegible]	595-27-07-43	
14	[illegible]	599-02-06-36	

26.08.2020

ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი

№	სახელი და გვარი	საკონტაქტო ინფორმაცია (მობილური, მისამართი)	ხელმოწერა
	გიორგი ლონაძე	599 703 104	
	ალიოზის ნეფაძე	551-208-208	
	ლევანი ლევიულანი	591 16 23 07	